

A református alapok

Református örökségünk gazdagságát összefoglalni emberfeletti próbálkozás lenne! De vajon milyen alapokon áll ez a gazdag, református örökség?

3. oldal

Hagyomány és kortárs

Mikor van szükség hagyományörzésre, és mikor kell felülbírálni a nézeteket? Mi berögződés, min kellene változtatni, és miben vagyunk túl „modernek”?

5. oldal

Léteznek földönkívüliek?

Sokat foglalkoztat, hogy létezik-e idegen civilizáció a Földön kívül. Jézus figyelmeztetése határozott: „Meglássátok, hogy valaki el ne hitessen titeket”.

6. oldal

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2017. JANUÁR 28. ÉVFOLYAM 2. SZÁM

A református címer jelképei

A református címer örökségünk alapjainak jelképeit mutatja be, aminek központi eleme a győztes Bárány, a mi Urunk, Jézus Krisztus. Gyülekezeti lapunk címlapján és minden hivatalos református egyházi kiadványon is ott van a Bárány, ahogy két könyvön állva egy keresztet és rajta egy zászlót tart, közben hátrafele fordul. De mit is jelent ez a címerkép? Vizsgáljuk meg heraldikai jeleit! A bárány az egyetlen győztes Barányt ábrázolja, a mi Urunkat, Jézus Krisztust, aki nem fegyverrel és erőszakkal, hanem az Ő áldozati vérével győzte le a bűnt és a Gonosz rajtunk való hatalmát, véráldozata az áldozati bárány áldozata, amivel megbékítette az ember bűnéért haragvó Istent. A zászlórúd a kereszt jelét mutatja fel. A kereszt szimbóluma nem csak a katolikus testvéreinké, hanem a miénk, reformátusoké is! A zászló a középkori svájci

kantonszövetséget jelképezi, utalva ezzel hitvallási alapunkra, ami az egyetemesen református Heidelbergi Káté mellett a kifejezetten magyar református sajátosságnak számító II. Helvét Hitvallásra utal! A Bárány két könyvön áll. Vajon melyik ez a két irat? Talán az Ó és az Újszövetség? Aligha, hiszen a két szövetség iratait nem szabad elválasztani egymástól, mert azok egyetlen egységet, a Szentírást együtt alkotják. Talán az egyik a Szentírást, a másik pedig az egyházi hagyományokat jelenti? Nem, azt katolikus és ortodox testvéreink vallják. A két könyv a Szentírást és a Hitvallást jelképezi. E kettő a mi hitünk és hitvalló életünk alapja! És miért néz hátrafele a Bárány? Azért, hogy figyeljen az Őt követő gyermekeire, Istennek megváltott népére: nem fáradt-e meg, nem maradt-e le valaki, hűen követik-e Őt?

Magam vagyok

Milliónyi ember magába roskadt, és egyre többen vannak manapság, akik önmaguk magányába zuhannak, csendben, reménytelenül. Hiába jönnek új és új évek, s kitavaszodik mindenkor, sokaknak szíve nem nyit ki a világra: magában gyászol, egyedül örül, csak befele menekül.

A ma embere már gyermekkorától kezdve – egyke, zsenge palánta – csak a képernyőt bámulja, vagy kis autóját nyomogatva nem talál játszótársra. Később is sokat unatkozik – habár társas lény – s a számítógéppel, automatával játszik. Így, a régen jól bevált társasjátékokat, mint a malom, sakk, kártya, a géppel társulva üzi... Sőt, még táncolni is lehet egyedül, nincs szükség partnerre. A diszkóban, egy sötét sarokban, vagy akár a cikázó fényben a kör közepén állva, jól el lehet döcögni, hanykolódni egyedül.

Kinek fáj az, hogy befelé zokogó hangját nem érti meg senki... És kell a pszichiáter, a pszichológus, hogy megtudd te és családod, mi baj van veled. Jaj, hogy megfeleldezünk a legnagyobb Pszichiáterről!

Az egyik ember nem nyit ajtót a másinak, a belső világ a kintinek. Körülötted jön-megy a család, vacsorához hívnak már... te az újságod olvasod, hogy lásd, mi történik a nagyvilágban. A gyerek nem tanul az iskolában, házastársad kedve megavasodott, nem figyelsz rájuk, de az érdekel, mi hír a parlamentben. (folytatás a 2. oldalon)

Magam vagyok

(folytatás az 1. oldalról)

„A semmi ágán ül szívem” – mondja a költő –, mint egy öklömnyi üres fészék, lebegve ég és föld között. Se bitüink, se embe-riünk. Oly ritkán nyílunk meg, mint a gyöngygyaló, amely az egyszerű homokszemekből igazgyöngyöt tud érlelni. Minden szem kín és halál, de minden jó szó, simogatás gyönggyé érlelődhetne bennünk.

Elfásulunk, megszenesedünk, mint őserdők buja páfránya, ha eltakar a gond. „Lelkünkbe kellene lelket verni”, hogy kiöntsük tisztára síkált asztalokra... és nem fájna oly nagyon egyedül.

Rég meghalt nagyapám egyik fogságból írt levele került a kezembe. Sápadt papíron tintaceruzás, hullámozó érzelmek sora, az otthon utáni vágyakozás ismétlése. Reszkető térden írt drága érzelmek, melyek soha, vagy talán fél év múlva jutottak el a feladóhoz. Hat évig volt oda nagyapám. Az egy éves kislánya már iskolás lett akkora, a fia még nagyobb. A fogság kegyetlenül megtörte testét, de a lelkét sohasem. Félig megfagyottan, félig megaszottan, félig agyonverve, csontjá kiéhezve, ott, sosem volt egyedül: gondolatban mindig itthon járt, mert várták idehaza. Két évig érkezett, mert addig tartott az út hazafelé. De sosem volt egyedül, mert minden tájban, minden falucskában, utcáiban, kicsi házában, kisgyerekekben, asszonykában az övét látta.

Teltek az évek, és mi, unokák, már nem hallgattuk meg, nem figyeltünk meséire. Untatott bennünket, mikor észnél lehattunk volna mint fiatalok, a sok háborús történet, tragédia. Teltek az évek, és itthon, a vágyakozott családban, már unokák között, mégis egyedül érezte magát. Ott voltak ugyan mellette, mégis, mintha elérhetetlen messzeségben élnek. A háborút, a fogságot még csak értette szegény öreg, de ezt a közeli távolságot már nem érti. Bezárta hát a mesék kapuját, mert nem hallgatta senki. A kagyló bezárult örök, fényes gyöngyszemével. És mi szegényebbek lettünk meséi, történetei nélkül, csak akkor még nem vettük észre.

Ma is így van ez: egymás öröme, bánata, sikere, gondja nélkül nem leszünk boldogabbak, bánatosabbak, tapasztaltabbak. A tenger úgy tenger, ha hullámozik, s ha majd elcsitul, mint a lélek. Egy-egy életének építőkövei vagyunk. Nem élhetünk e kövek nélkül, bár sokszor neheznek és terhesnek tűnik, mégis csak megvéd a ma korának lepusztítóbb betegségeitől: a magánytól.

VERES PIROSKA

Egyedül Jézus az alap

„Jézus maga mellé vette Pétert, Jánost és Jakabot, és felment velük a hegyre imádkozni. Imádkozás közben arca elváltozott, és ruhája ragyogó fehér lett. És íme, két férfi beszélt vele, Mózes és Illés, akik megjelentek dicsőségben, [...] És hang hallatszott a felhőből: Ez az én Fiam, az én választottam, reá hallgassatok.” (Lk 9,28-35)

Emlékszem arra, hogy gyermekkoromban milyen boldog voltam, amikor áldott emlékü édesanyám „maga mellé vett”, és kézen fogva mentünk a varrónőhöz, hogy ruháimat átala-kítsa, vagy hogy nagy ritkán újat varrjon. Az is örömmel töltött el, amikor édesapám „maga mellé vett”, és a kenderes szekéren mentünk Börvelybe, mert ott volt a kendergyár. Az pedig igazi boldogság volt, amikor vásárnapként nagyapám „maga mellé vett” és kézen fogott, s úgy mentünk a templomba.

Olyan jó tudni, hogy vásárnapról-vásárnapra Jézus „maga mellé vesz” bennünket és hoz a gyülekezetbe. Mert Ő az, aki munkálja bennünk az akarást és véghez is viszi bennünk a jó megcselekvését. Otthon is Ő az, aki „maga mellé vesz” és ott van az áhítatunkon. Áldott alkalmak ezek, amikor megtapasztalhatjuk, hogy mennyire szeret bennünket. Vállalja ele-segtségünket, gyengeségünket, és velünk együtt van az áhítatainkban és a templomban.

FELEMELKEDÉS

Maga mellé vesz és felvisz a hegyre. Ne maradj soha sem a mélyben. Sok mélység van életünkben. Minden embernek. A betegség és a gyász fájdalmának a mélysége. A sikertelen próbálkozásaink miatt is sokszor mélységben érezzük magunkat. A keresztet súlya alatt is mérhetetlen mélységbe juthat az ember. No, meg a bűneink mélysége sokszor nagy fájdalommal tölt el bennünket.

Sokan ilyenkor elkeserednek és fájdalmaikban még mélyebbre süllyednek.

Éppen ezért vesz maga mellé Jézus. Nem akarja, hogy ott maradjunk a mélységekben, mert örömet akar szerezni nekünk. Ezért vesz maga mellé és visz fel a hegyre, hogy ott az isteni magasságokban, ahol a békesség, a szeretet és a hit levegője járja át egész valónkat, jól érezzük magunkat. Vele! Nélküle soha nem jutnánk oda! Éppen ezért arra biztatlak, Testvérem, hogy ne keresd a kifogásokat, hanem menj vele a hegyre. Ne mondd azt, hogy még kicsi vagy! Ne mondd azt, hogy már öreg, vagy beteg vagy! Vedd észre, hogy veled is akar kezdeni valamit Jézus. Te is kiválasztottja vagy, és téged is maga mellé akar venni és fel akar vinni a hegyre.

Nem arra a hegyre, amelyre te vágyasz. Az ember általában az örömök hegyére vágyik. Szeretné itt a földön habzsolni az örömeket. Ezért keresi ifjú és öreg az alkalmakat a szórakozásra, az élvezetre. No, meg azért munkálkodik éjjel-nappal, hogy minél jobban meggazdagodjék. Az ember mindig hegyre vágyik, de sokszor elhibázza a hegyet. Ugyanis általában a múlt örömök hegyeit keresi, és sokszor egy életen át küzd, hogy azokra feljusson, de nem sikerül neki. Ezért jó tudni, hogy téged Jézus maga mellé vett és most és minden vasárnap, és hétköznapokon is fel akar vinni a hegyre. Egy csodálatos hegyre.

ŐT HALLGASSÁTOK

Amikor Jézus a hegyen imádkozik, „imádkozása közben az ő orcájának ábrázata elváltozott”. Imádkozás közben más lett az arca. Így történik ez velünk is. A bűn redői elsimulnak, a békesség kiül arcunkra, és ragyog a szemünk. Hiszen a szerető, mennyei Atyánkkal beszélgetünk. És Ő nem rója fel a gonoszt. Megértéssel hallgat bennünket, és ha látja bennünk a bűnbánatot, Jézusért megbocsát nekünk.

Jézus „ruhája is fehér és fénylő lett”. Igen, ez a Jézus dicsősége. Ez Jézus lényéből árad. Ez természetes az Ő számára. Erről mondott le, amikor otthagya a mennyet. „Aki mikor Istennek formájában volt, nem tekintette zsákmánynak azt, hogy Ő az Istennel egyenlő, hanem önmagát megüresítette, szolgáló formát vett fel, emberekhez hasonlóvá lévén.” (Fil 2,6-7).

A tanítványok ott látják a megdicsőült Jézussal Mózes és Illést. Mózes, aki a Sinai hegyről lejött, hozta a Törvényt, „a Bibliát”. Illésre úgy tekintettek, mint a próféták atyjára, Isten általa sokszor megmutatta a hatalmát. De amikor a tanítványok kezdik magukat jól érezni és három hajlékot akarnak építeni, hangzik a mennyei szó: „Ez amaz én szerelmes Fiam, Őt hallgassátok!” Mózes és Illést pedig felhő takarta el. S bár a felhő az Úr jelenlétét jelképezi, da a szó arra hívja fel a tanítványok figyelmét, hogy nem Mózes és nem Illés a legfontosabb, hanem Jézus. Őreá kell figyelni, Őt kell hallgatni, Ő az alap, az egyetlen szegeletkő. A többiek csak szolgák. Még akkor is, ha Isten választott emberei, szolgálói. Tőlük is fontosabb Jézus.

S akkor, ezután menjünk Vele a családi hajlékunkba. Ne hagyjuk a templomban, hanem Vele menjünk haza és beszélgessünk továbbra is Vele, otthon is, munka közben is, szórakozásaink alkalmával is. Reá figyelve, tanácsai, útmutatásai szerint élve lesz áldott az életünk s a mennybemenetelünk.

CSOMAY ÁRPÁD

A református alapok fontossága

Protestáns, és azon belül református örökségünk, hála Istennek, olyan gazdagra duzzadt, hogy azt még címszavakban számba venni és lapunk oldalain összefoglalva közölni is emberfeletti próbálkozás lenne! De vajon milyen alapokon áll ez a gazdag református örökség?

A reformáció teológiai, társadalmi és közgondolkodásbeli hatásai végérvényesen átfomlalták a keresztyén világot. A tolerancia, az állami szabályozás, az ideológiai és szervezeti változások pedig csak néhány olyan kulcsszó, amit Istenben nem hívó emberek is a reformáció előnyeként ismernek el.

A reformáció lényegét sokan sokféleképpen próbálták már összefoglalni. Máiig eleven emlék számomra az első Protestáns Egyháztörténet óra, melyen dr. Buzogány Dezső kolozsvári tanár rávezetésével, egy egész táblát címszavakkal teleírva jutottunk el arra a felismerésre, hogy a reformáció lényege: a Szentírás. Kálvin, és a többi reformátor minden munkája, egész élete és hite erre tekintett: rendszerbe foglalni, hogy hitünk és minden cselekedetünk egyedüli zsinórmértéke a Biblia. Mindennek a Szentírás az alapja és a csúcsa a reformációban: hitvallásnak, istentiszteletnek, etikának egyaránt.

Kálvin jogász ember volt. Akarva-akaratlan ez a körülmény lett a meghatározója annak a „hozzaállásnak”, amit kálvinizmusnak mondván igyekszünk meghatározni. Kálvin egész életét odaszánva, a Szentírást kezében tartva próbálta helyes értelmezni az Isten tekintélye és az emberi szabadság közötti kapcsolatot. Intitutiójában is ezt próbálta áttekinthető rendszerbe foglalni.

Az Intitutióval kezében azonban még mindig csak félkező óriásként állna előttünk! Ne feledkezzünk meg arról, hogy az új szemléletmód (reformáció) az ember világban betöltött szerepének ártértelemezése nélkül nem sokat ér! Ezért születik meg 1541-ben, az Institutio után 5 évvel a *Genfi gyülekezeti rendtartás*, a városi és egyházi alkotmány (akkor a polgári és egyházi még egybeesett!), ami áttemelte a reformáció szemléletmódját a mindennapi életbe. A reformáció ugyanis nem csak egy esemény, hanem maga az élet megélésének bibliai módja!

ÉKES REND

Rendszerint Kálvin szigorú egyházfegyelmén akad meg tekintetünk, de ez maga is beszédes! Kálvin és a reformátorok számára ez volt az egyik legfontosabb, ezt kellett hát a leginkább körülbástyázni. Azt erősítjük, ami a legveszélyeztetettebbnek bizonyulna ostrom esetén. A reformátorok korában az egyházat Isten teremtményének és adományának tekintették. Mindazoknak földi anyja az egyház, akik Isten mennyei Atyjuknak vallják.

Ma az egyházat a hívők ideiglenes földi közösségének tekintjük, nem pedig a látható és

láthatatlan egyház egységének. Individualista, egyénközpontú világunkban csak az egyén a fontos, és ez sajnos az egyházba is beszívargott: csak a hitem számít, a szervezet már nem is érdekes, úgysem az tart meg engem! Ez már szóhasználtunkba is befurakodott, hiszen, mint a jó statisztikusok, egyháztagokban gondolkodunk és számolunk, mint egy egyesületben vagy klubban.

Individualizmus, pluralizmus, szekularizáció, értékválság – mind-mind olyan szavak, melyeket a mai kor társadalomkutatói beletápláltak a pusztába! Mert már mindenki látja, hogy annyira meggyengült a társadalmi kohézió, hogy a szolidaritás hiánya miatt az individuuum, mely annyira kérkedik szabadságával, magára marad szabadságában! Zsáktucsa ez, hiszen az ember saját jogát milyen társadalmon belül fogja érvényesíteni, ha nincs kötöttség, ami egybetartsa azt?

EVANGÉLIUMI ÖRÖKSÉGÜNK

Krisztus Urunk egyetlen parancsban így foglalta össze, hogy mivel foghatjuk össze mindenkorai társadalmunkat: „szeresd felebarátodat, mint magadat”. De ez nem csak azt jelenti, hogy amit magamnak nem kívánnék, azt mással se tegyem, mert az az út a materiális birtoklás, a gazdasági érdek, a haszon felé taszít minket. Jézus azzal kezdi: szeresd! Ez a reformáció egyháza!

Kálvin genfi rendtartása olyan lett, amilyen lehetett az adott korban, az adott körülmények között. A tanítás és a gyakorlat ritkán fedheti teljes mértékben egymást, de utóbbi mindig a társadalmi körülményekhez igazodik. Húsz évvel később, 1561-ben Genfben az addigi tapasztalatok szerint kiegészítve és módosítva népszavazáson újra elfogadta a város a Rendtartást, mert az egyház nemcsak szervezet, hanem feladat is egyben. Hitközösségként vallást tenni Isten szabadító kegyelméről, a mi életünkben.

Kálvin és Genf nem más, mint a bibliai éleslátás időszerű átültetése. Így lett Genfből kiindulva a reformáció világméretű közönséggé! (Szathmáry Béla, *Kálvin a kortársunk?* című tanulmánya nyomán)

Áss mélyebbre!

Egy verssel kezdeném gondolataimat: „Én ásol. Te ásol. Ó ás. Mi ásunk. Ti ástok. Ők ásnak...” Jó, tudom, nem szép vers, de legalább mély... Mélyen szántó.

A kommunikáció századát, évtizedeit éljük. Az, ami a 16. századi egyházreformáció idején még a nyomda volt, az most már inkább az internet, a közösségi oldalak, TV, rádió... Megosztjuk érzéseinket, legújabb trófeáinkat, mosolyunkat, haragunkat, új ruhánkat, családi, egyházi eseményeinket. Közöljük mindenkiel, akivel csak lehet. Azonban ezek a megosztások, kapcsolatok, közlések is legtöbbször felszínesek. Szétkürtöljük, nem azért, hogy valaki lássa, hanem azért, hogy a lehető legtöbb ember lássa. A valaki nem érdekel, a mindenki annál inkább. Ez azonban annyira személytelen, hogy a viszontválasz sem lehet más, mint a felszín kapargálása. Hogy vagy? (Nem érdekel, a választ meg se várom.) Mit csinálsz? (Ezt is azért kérdezem, hogy elmondhassam, én mit teszek.) Kívül mosoly, belül pokol, kívül komoly, belül hóbort. És sorolhatnám képmutatós kapcsolataink leírását.

A kapcsolat azonban nem csak rólad szól. És nem is csak vízszintes. Ha ennyire elhamarkodjuk emberi kapcsolatainkat, mennyire szánunk időt függőleges kapcsolatunk ápolására? Isten mélyített ezen a kapcsolaton: a jászol, a kereszt ezt jelképezi. Rajtunk a sor, hogy továbbápoljuk ezt a kapcsolatot, úgy, hogy végre észrevesszük: Ő is szólni szeretne hozzánk. Mert sokszor hallottam: hiszek én az Istenben (micsoda zűrvesség!), még imádkozni is szoktam hozzá! (Örüli Isten, hogy szólok hozzád!) Ezért nem kell templomba menni. (Ezért biztos nem.) Kérdés az, hogy mikor engedem meg, hogy Ő is szóljon hozzám? Igéje, az igehirdetés által. Rohanó világunkban magukra a lelkipásztorokra (első vagyok én) is jellemző, gyorsan lerendezik a beszélgetést Istennel: Uram, nincs rád időm, mert éppen a te ügyedért dolgozom! Ámen!

Oswald Chambers így fogalmaz: „Az Istennel való magányos, csendes közösségünk mélységétől függ érte végzett nyilvános szolgálatunk értéke.” Ez a reformáció alapja. Ez kell legyen életünk alapja. Ma sok dolgom van, tehát többet imádkozom – mondta volt Luther Márton.

Aki a gödörben van, fejezze be az ásást! Vagy mélyítsen? Nem is tudom. Beszéld meg Veled!

Ki a vagány?

Éljött a tél, és vele megérkeztek a hosszú esték. Régen az idősök kukoricát morzsoltak, krumplit sütöttek a lerben, és hosszan beszélgettek, a gyerekek pedig körülöttük letelepedve hallgatták az élményeket, és ebből tanulták az életet. A férfiak boroztak, és a nagy családok együtt töltötték az estéket.

Mára ez megváltozott. Mindenki behúzódik a lakásba, és a televízió, az internet kitölti az időt. Mindenkinek külön szobája van és külön telefonja. Így gyakran mindenki a saját szobájában internetezik.

Figyeljünk oda, mivel tölti a gyereink az időt. Ne engedjük, hogy a jó meleg szobából ki sem mozdulva teljen el ez a vakáció, hanem keressen valódi barátokat, valódi játszótársakat.

Versenyre akartam felkészíteni kateoktatásra járó tanítványaimat, amikor is azzal szembesültem, hogy fiúk nem jelentkeznek. Jó képességű fiúgyermek mond nemet a felkérésre, és amikor rákérdeztem, hogy miért, kiderült, hogy azért, mert ha jelentkezik, akkor kicsúfolják az iskolában. A fiúk között ugyanis az a menő, a vagány, aki nem tanul.

Vagyis úgy nő fel, hogy amikor az értékrendje alakul, a tudás semmilyen értéket nem jelent a számára. És így felnő egy férfi generáció. Sajnálatos dolog, hogy a butasággal ma ki lehet tűnni.

Mivel gyerekeink szinte kizárólag játéka használják az okostelefonokat, ahol még van a szülőnek autoritása, remekül lehet terelgetni a gyereket. Mivel az iskolákból kitiltották a telefont, ezért ma nekünk kell megtanítani a használatát. Vagyis ösztönözzük rá naponta, hogy valamit a tanulásához interneten megkeressen. Keressük vele értelmes dolgokat, mintha ezzel nekünk segítené. Váljon a játékszerszám tanulási, fejlődési lehetőségé.

Tapasztalatom szerint egymást jóra nem tanítják, amikor több gyerek együtt telefonozik. A nagyobbak inkább eltanítják, felnőtt oldalakat mutatnak a kisebbeknek. Legyünk nagyon figyelmesek!

A világ, amiben élünk, furcsa kettőséget mutat. Egyrészt félelmetes tempóban változik, pörög, rohan, másrészt viszont az ember soha nem mozgott még ilyen keveset, soha nem ült még ennyit egy helyben. Minden megfordulni látszik: ami nyugton kellene maradjon, a gondolat, a kapcsolat, az érzelmek, a hit, a forog és nem talál nyugodalmat. Aminek pedig haladnia, építenie, lendületbe jönnie kellene, az csak ül egész nap a számítógép előtt és kólát iszogat.

TÓTOS BEÁTA

A te életed! De valóban az enyém?

Az életem az enyém, de honnan van? Valami természetes és magától értetődő folyamat eredménye, melynek a lényege, hogy az már az enyém? Vagy, kaptam a szüleimtől, és születésem (vagy eszmélésem) után teljes jogú tulajdonosa vagyok?

Egyáltalán honnan van az életem? Azt kezdek az életemmel, amit csak akarok? Felelős vagyok érte, vagy nem? Van valamilyen hosszabb távú célja az életemnek, vagy egyszerűen csak történik, illetve telik és egyszer csak vége szakad? Véges az életem? Véget vehetek neki, illetve létre hozhatok új életet? Mi az élet titka és értelme? Az élet egyszerű, akár „mozdulatlan” létezés, vagy több a pusztá vegetációnál?

Az élet Istené. Ő adta, Ő teremti, Ő váltotta meg a haláltól. Az életem az Istené. De ez nem amolyan „Mátrix”-szerű összeesküvés feltárásának eredménye, mely szerint Isten a mi életünkben nyer folyamatos erő, mint a gépek abban a bizonyos kultuszfilmben. Nem. Itt Isten a Kezdet. Neki van egyedül önmagában élete. Azaz, Ő a forrása minden életnek. Szeretetének következménye, hogy életet adott az embernek is. Szeretetének, kegyelmének eredménye, hogy az elrontott életet, a bűnbe, halálra jutott ember életét megváltotta, Krisztus által kifizette.

Isten az emberi élet tulajdonosa és ura. Nem kezdetünk az emberi élettel azt, amit csak akarunk. Művi úton az emberi élet létrehozása, vagyis a klónozás nem felel meg Isten akaratának. Ugyanez igaz az élet művi úton történő megszüntetésére is (aktív eutanázia). Istennek minden étellel terve van, nincs reménytelen élet. Még akkor is igaz ez, ha emberileg reménytelennek, megváltozhatatlannak tűnik egy-egy emberi sors.

KÖRÜLMÉNYEK

Beszélnünk kell az élet körülményeiről is, illetve arról a környezetről, melyben ez az élet történik. Gondolok itt most elsősorban az emberi közösségre, a legszűkebb közösségre, a családra. Az ember életének elsődleges és természetes környezete a család. Itt növekszik, fejlődik, növelődik és nevelődik Istenhez az emberi élet. Igen, hiszen az emberélet befejezetlen. Születésekor még nincsen készen a környezete számára. Szüksége van a kibontakozásra, hogy helyes mederbe kerüljön.

Az élet nem csupán létezés, vegetálás. Annál több: történés, cselekvés, tevékeny részvétel. Élni azt jelenti, hogy munkálkodni, haladni egy bizonyos cél felé. A Biblia értelmezése szerint az élet életfolytatás, magatartás, életvitel. Mindebből következik, hogy életvitelnek kell legyen egy bizonyos minősége. Ez az életminőség. Ezt a bizonyos élet célja, tartalma, határozza meg.

Az emberi élet minőségét az ember Istennel és emberekkel szembeni viszonya jelzi. Alázat-

tal és tevékenyen élni Isten dicsőségére. Az ember életének célja nem önmagában van, hiszen az ember viszonyra teremtett. A kényszerű mozdulatlanságban lévők is részesedhetnek a tevékeny életben imáik, tanácsaik, lelkületük által. Az élet tehát nem csak a biológiai, testi szükségékből és azok kielégítéséből áll. Az ember nem „tömeglény”, aki az anyagi termelés egyik alkotóeleme csupán.

A KÖZÖS ELLENSÉG

Minden élet egyedi, megismételhetetlen. Ami egyformává teszi az életeket az a halál. De a halál csak az evilági élet végét jelenti, illetve ezzel együtt átmenetet az örök életre. És a végső cél az örök élet. Az ember élete ellenkező nemű társával gazdagodhat igazán. Férfi és nő alkotnak egy párt, akik számára a gyermek, az új, a rájuk bízott élet Isten ajándéka. Ezt önző érdekekből visszautasítani a család megszegését jelenti.

Az egynemű párok együttélése ellentmond a teremtési parancsnak, a teremtő Isten által megszabott kétneműségnek és a szaporodás parancsának. Tehát bűn.

Az ember felelős lény, teremtmény. Életének méltósága éppen ebben a felelősségben mutatkozik meg. Felelősek vagyunk magunkért, embertársainkért és a ránk bízott viláért. Erre a felelős életmódra képességet is kaptunk a bennünk lévő, Istentől kapott lélek által. Van akaratunk, értelmünk, mérlegelésre és döntésre való képességünk. Élünk-e ezzel a képességgel, illetve hogyan gazdálkodunk ezzel az ajándékkal? Ebben mutatkozhat meg az élet titka és értelme is egyben. A szabad akarattal rendelkező élet felismeri, hogy Isten az élet forrása, megtartója, és Ő az, Akihez visszatér minden élet. Így életem az Övé, önként teszem kezébe.

Küzdéseim során Isten országát valószínűleg meg tevékenyen az életem minden területén. Őt, aki a Szeretet, Őt, aki az Élet. Elvesztem javamra életemet, úgy, hogy nem szűk érdekeimet keresem. Lemondok javamra emberi vágyaim elsőbbségéről. És Isten, a boldog örök élet szempontjából tökéletes megoldások felől nézek a változó, véges élet feltételeire. Ez nem veszteség, hanem nyereség. Ez nem szomorú lemondás, hanem a kötöttségektől való felszabadult szabadság. (Az *élet Istené* című tanítás nyomán)

GHITEA-SZABÓ JÓZSEF-LEVENTE

Hagyomány és kortárs

„Ne gondoljátok, hogy jöttem a törvénynek vagy a prófétáknak eltörlésére. Nem azért jöttem, hogy eltöröljem, hanem hogy betöltssem.” (Mt 5,17)

Ebben az évben egyházunkban minden a reformáció 500. évfordulójáról szól. Emlékbizottságok jöttek létre és emléktáblákat avatunk majd, kőbe vessük, hogy még meg vagyunk és megünnepeljük magunkat. Ez szép dolog és fontos is, de hadd szólaltassak meg mellette egy másik hangot, a kérdezőt: mire van még szükség így 500 év elteltével ma a református egyházban? Mikor van szükség hagyományörzésre, és mikor kell felülbírálni a nézeteket? Mi hagyomány, mi berögződés, min kellene változtatni és miben vagyunk túl „modernnek” esetleg?

A reformáció egyik legszebb jelmondata: Sola Scriptura (Egyedül a Szentírás) az alap. Ide kellett visszatérni 500 évvel ezelőtt, az emberek kezébe adni anyanyelven a Bibliákat, és minden félremagyarázást megszüntetve adni át a Biblia üzenetét.

Viszont miközben az ember ugyanaz maradt, lelke mélyén szeretetre éhezve, Istent keresve, közben a társadalom sokat változott. Megváltozott az életmódunk, kinyílt a világ előttünk. Autóval járunk, megváltoztak az igényeink, és mindentudónak hisszük magunkat. Jézus válaszokat tudott adni kora problémáira, az emberi élet örök kérdéseire is, sőt isteni bölcsességével tudósokat oktatott, mely szavai mai napig tanítanak minket, de vajon mi tudunk-e válaszokat adni a mai ember kérdéseire, hitelesen csengenek-e szavaink vagy foglalkoztatnak-e minket egyáltalán a mai ember kérdései.

AKKOR ÉS OTT

A reformáció ott és azokban az évtizedekben olyan mutatott fel, amire megmozdultak az emberek. Ha Luther és Kálvin „jó” katonák lettek volna, követte a középkori egyház tanításait, és azokat hűségesen be is tartva, akkor nem lett volna reformáció. Új dolog akkor születik, ha van egy elégedetlenség, egy szükség a mában és vannak, akik mernek és tudnak válaszokat, megoldásokat keresni. Vajon nem lenne-e szükség ma is vitákra, amelyek nem egyházpolitikai viták, hanem amelyek a megjobbítás szándékával történnek?

500 évvel ezelőtt az emberek ki voltak ábrándulva az egyházból, papokból. Ekkor jött egy fuvallat, egy isteni szikra, és új alapokra helyeztetett az egyház. Ma is sokan ki vannak ábrándulva az egyházból, de hitre szükségük van, Istent mégis keresik. Hallgatózzunk csak egy kicsit: internetes fórumokon, piacon, mindenhol találunk egy kiábrándulást. Ezt a kiábrándulást, ahol megvan, mondjuk ki, mi okoztuk: református papok és hívek, nem az Isten.

Csodálatos hagyományunk van a reformátorok korából, akik a Szentírást felmutatták, lefordították és számukra kötelező érvényűnek

tartották, akiknek életük volt a hit. Ide kellene folyamatosan vissza-visszatérni. A GPS, amikor letérek a jó útról, újratervezi, és megmutatja, hogyan juthatok vissza. A Biblia: megmutatja az utat, amin járok, és útbaigazít, ha nyitott vagyok. Ebben kellene hagyományörzőnek lenni és a szemléletben modernnek, hogy a ma embere válaszokat találjon a szavainkból.

MOST ÉS ITT

Meg kellene találnunk a feladatainkat ma, de nem a politikában, hanem a társadalomban, az emberek között. Viszont inkább azt látjuk, hogy ma egyre több egyházi embernek vannak saját világi ambíciói. Mintha az 500. évfordulón letérőben lennének. Az egyházi személyek politikai szerepvállalása számomra olyan, mintha Jézus egy tanítványt beküldött volna a főpapi tanácsba, hogy szavazati joga legyen, vagy a királyi udvarban kért volna egyikük számára munkahelyet. Valahogy, ahol hagyományörzőnek kellene lenni, ott modernnek szeretnénk lenni, ahol pedig megújulni kellene, ott őrizzük a hagyományt. Nekünk útmutatást kellene adnunk mindenkor a vezetőknek, és nem az árnyékukba húzódnunk.

Vajon ma nem olyan, hitükért elkötelezett emberekre lenne-e szükség az egyházunkban, mint Kálvin János vagy Luther Márton, és nem „politikuskokra”? Olyan reformátori lelkület kellene, mely számára fontos a folyamatos megújulás. Az ünnep mellé munkára van szükség, hogy egyházunk a jó úton járjon. Ha a társadalom ma el is idegenedett az egyháztól és Istentől is, nekünk a feladatunk példát mutatni, utat mutatni, beismerni hibákat, bűnöket és naponként megújulni. Egykor, a reformáció hajnalán a pénz csörgése, a babona volt, ami elkésértette a reformátorainkat, valamint a papok hanyagsága, nemtörődömsége és felkészületlensége, ami kiábrándította a híveket.

A reformátori örökségünk a tanbeli tisztaság, egyenesség, alázat, Krisztusért való elköteleződés. Milyen hagyományt kell megtartani? Ahol azt mondja Krisztus: „legyetek azért ti tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok tökéletes.” Hol legyünk modernek? Mondjuk meg és mutassuk meg, hogy a 21. században ezt miképpen lehet megvalósítani.

TÓTOS BEÁTA

Alázatra épülő alakuló Közgyűlés

Megkezdheti második mandátumát Csűry István püspök és csapata, miután az elmúlt hónapban megtartotta alakuló közgyűlését a Királyhágómelléki Református Egyházkerület.

Élesd református templomában az újra megválasztott főpásztor hirdette az Úr szavát: „Az Úrban bízom. Hogy mondhatjátok lelkemnek: Menekülj a hegyre, mint a madár! Mert íme, a gonoszok feszítik már az íjat, ráillesztették nyilukat a húrba, hogy a sötétből az igaz szívűekre lövöldözzenek. Ha az alapokat is lerombolják, mit tehet az igaz? Az Úr ott van szent templomában; az Úr trónja a mennyben van. Szeme látja, szemöldöke megvizsgálja az emberek fiait.” (Zsolt 11,1-4) Csűry István püspök úr a gyülekezetenek, de a fogadalmat tevő egyházi szolgáltnak is elmondta, hogy az alázat alapkövére építsenek, ugyanakkor bízzanak abban az Istenben, akinek a szolgálatára álltak.

Az igehirdetést követően Bara Lajos újonnan megválasztott egyházkerületi főgondnok köszöntő szavai következtek, majd Kánya Zsolt Attila a választóbizottság (EVB) jelentését tolmácsolta. Az EVB újonnan összeállított szabályzata szerint ismét fogadalmat kellett tgyen minden tisztségviselő, függetlenül attól, hogy az illető eddig is betöltötte az adott tisztséget, így a püspök eskütételét Módi József az Esperesek Kollégiumának elnöke vette fel, majd a többi megválasztott, funkciót vállaló is (köztük a szatmári egyházmegyéből Jobb Domokos mint ifjúsági előadótanácsos és Tatár Miklós mint aljegyző) fogadalmat tett.

Személyes hangvételű köszöntőt mondott Varga Attila leköszönő főgondnok, akire méltán lehet büszke az egyházkerület, hiszen alkotmánybíróként szolgálja tovább népét.

Ifjú lelkipásztorok fogadalomtételére és felszentelésére került sor ezután. Így Krisztus szolgálatára kötelezte el magát: Gáti Tibor (Szatmár-Németi); Kaszaniczki Csongor (Szatmár-Lánocs); Bencze-Kádár Orsolya (Nagykároly-Kertváros); Máthé Tünde (Dobra); Mészáros Mihály Immanuel (Érszentkirály-Királydaróc); Bozsoknyonathán (Székelyhíd); Major Ernest Dávid (Mezőtelki); Major Ildikó (Pusztajlak) és Tokár Imola (Nagyvárad-Óssi). Az ünnepi istentisztelet záróakkordjaként a kerület kiosztotta a Pro Partium-, Pro Ecclesia- és M. Nagy Ottó-díjakat, majd a közgyűlés aktuális ügyeket beszélt meg, különös tekintettel a ránk következő reformációi emlékévre.

RÁCZ ERVIN

Krisztusra hangolva Nagyváradon

Kinőtte a Partiumi Keresztény Egyetem dísztermét a *Krisztusra hangolva* adventi dicsőítő alkalom Nagyváradon, melyet hatodik alkalommal tartottak meg az elmúlt hónapban. Felléptek a Bíz Band, az Ében Zenekar, egy nyírbátori csapat, az Új Szövetség együttes, a KRISZBI és az Élő Kövek református keresztyén ifjúsági énekegyüttesek.

Mikló István Boldizsár szervező és egyházkerületi katekétikai előadó konferálásával kezdődött az ifi-advent, melyet a KRISZBI kezdett, felvezetve ezzel Jobb Domokos egyházkerületi ifjúsági előadó igehirdetését: „Mindaz, aki hiszi, hogy Jézus a Krisztus, Istentől született, és mindaz, aki szereti a szülőt, azt is szereti, aki tőle született. Abból ismerjük meg, hogy szeretjük Isten gyermekeit, ha szeretjük Istent, és megtartjuk az ő parancsolatait. Mert az az Isten iránti szeretet, hogy a parancsolatait megtartjuk; az ő parancsolatai pedig nem nehezek. Mert minden, ami Istentől született, legyőzi a világot, és az a győzelem, amely legyőzte a világot, ha nem az, aki hiszi, hogy Jézus az Isten Fia?” (1Jn 5,1-5) – szólt az alapige, amit a szatmári Bíz Band zenélése követett. A nyári, nagytarnai ifjúsági táborban és több ifjúsági alkalmon szolgáló csapat fiatalos, örömteli, pörgős, hangulatos stílusban énekelt. Közben Rácz Ervin erdői lelképásztor a csapat mentoraként adventi gondolatait osztotta meg a fiatalokkal, Isten ajándékára: a szeretetre, az öröme és a szabadságra irányítva a tekinteteket.

Őket a nyírbátori követék, akik új lelkészük, Fazekas Ferenc, a *Krisztusra hangolva* egyik alapítója vezetésével érkeztek. Az egyéves Új Szövetség együttes és az Ében Zenekar tovább folytatta a dicsőítést, végül pedig a hatéves Élő Kövek Mike Pál magyarkéci lelkész nagyserű gondolataival zárta az alkalmat.

Földönkívüliek: ha vannak, miért nincsenek?

„Meglássátok, hogy valaki el ne hitessen titeket.” (Mt 24,4)

Sok embert foglalkoztat ma az, hogy vajon van-e élet a Földön kívül. Vajon van-e rajtunk kívül olyan bolygó, ahol értelmes élet alakult ki, vagy nincs? Vajon az őskori építmények, óriási faragott kövek emberi kéz munkái, egy mára eltűnt földi technika eredménye, vagy idegen civilizáció beavatkozása a földi életbe? Vajon a földönkívüliekről való filmek emberi fantázia szüleményei-e, vagy eltitkolt aktákból vett ötletek? Vajon az őskorban lerajzolt repülő tárgyak mit ábrázolnak?

Vannak, akik hisznek bennük, vannak, akik cáfolják a létezésüket, pontosan azzal a kérdéssel, hogy „ha vannak, akkor miért nincsenek”, vagyis miért nem látjuk őket. Miért van az, hogy repülő csészaljat látnak egyesek, de azok, akik szemtanúk, valahogy mindig Amerikában élnek. Vagyis senkit sem ismerünk, aki már látott volna ilyet, vagy találgatott volna földönkívülivel.

Igy ott tartunk, hogy akit érdekel ma a téma, saját hitében akar megerősödni. Aki hisz bennük, magyarázatot, bizonyítékot keres az ittlétükről, hogy meggyőződjön még jobban, aki pedig nem hisz, az abban akar megerősödni, hogy nem léteznek.

Internetes oldalak évek óta fel-felröppentik a hírt, hogy a Vatikán, vagy az amerikai elnök, vagy az orosz elnök elhatározta, hogy lerántja a leplet a nagy titokról, és elmondja végül az igazságot a földönkívüliek létezéséről. De ez a nap még nem jött el, hogy azok nyilatkozzanak, akiknek tudásuk is van, nemcsak sejtésük, akik megerősíteni vagy megcáfolni tudnák az idegenek földi látogatásait.

Nekünk, hétköznapi embereknek pedig, bármennyire is kíváncsiak vagyunk, nincs hozzá elég háttérinformáció, hogy érvelhessünk. Maradnak az olvasmányélmények és a találgatások.

DÁNIKEN ÉS FIEBAG

Lássunk néhány érvet, ami a földönkívüliek létezését igazolni akarók szoktak felhozni. Erich von Däniken, svájci író csaknem harminc könyvet szentelt azon elméletének, miszerint a földi élet kialakulása egy fejlett technológiával és intelligenciával rendelkező humanoid faj beavatkozásának köszönhető. Elméletét azokkal az ábrázolásokkal támasztja alá, melyek az őskorban születtek, és repülő tárgyak szerepelnek rajta. Valamint az óriási, a Föld különböző pontján kifaragott köveket szintén földönkívüli technikával készítették elmélete szerint. A piramisok építését is földönkívülieknek tulajdonítja.

A másik jelentős földönkívüli élet-kutató Johannes Fiebag 1956-ban született Northeimben, a geológia és a paleontológia tudományának doktora. Dänikenhez hasonlóan ő is szá-

mos, az ősi idegenek nyomait kutató expedíció-n vett részt, tapasztalatairól pedig a legnevezebb szaklapok hasábjain számolt be. Több könyvet is írt, amelyek az ősi idegenektől kezdve a Mars-anomáliákon át az eltérésekig szinte minden ufókkal és idegenekkel kapcsolatos témát felölelnek. 1992-ben tette közzé híres elméletét, a mimikri hipotézist, amely a világ vallásai és az ufók között fennálló, több évezredes kapcsolatot taglalja.

A MAGA KÉPÉRE ÉS HASONLÓSÁGÁRA

A mi számunkra a kiindulás a Szentírás, ami világosan tanítja, hogy az isteni kinyilatkoztatás szerint a Föld az, ahol Isten emberi életet hozott létre, megteremtve az élet feltételeit is. Isten nem beszél több bolygóról, ahol élet van, sőt ha azt mondjuk, hogy az embernek akkor nem akarta elmondani, akkor nagy kérdés, hogy miért nem beszélt róla Krisztus sem. Az ember és maga az élet a Szentírás központi kérdése, és mindig úgy tanít róla, mint egyediről és megismételhetetlenről.

Ha az üdvösség oldaláról nézzük, az idegen élet léte vagy nem léte nem befolyásolja a mi üdvösségünket. Azaz, inkább figyelemelterelés a lényegről! Hiszen az, hogy több millió kilométer távolságra él-e civilizáció, vagy sem, az a tudósoknak fontos és számunkra is érdekes lehet. De ez az én viselkedésem, viszonyulásom mit sem változtat. Az én életemet, Isten-kapcsolatomat és üdvösségemet valójában nem befolyásolja. A fizikusok próbálnak olyan fekete lyukakat keresni, amin át ki lehet törni olyan dimenzióba, ahol még nem járunk, de attól nekem az Istennel való kapcsolatom nem változik.

A földön kívüli élet kutatásának legnagyobb veszélye az, hogy miután a felügyeletére bízott Földet az ember tönkreverte, felebarátját és önmagát minden eszközzel pusztítja, ebben a nyomorult helyzetben az ember egy idegen civilizáció segítségével reménykedik. Hit ez is, csak éppen az Istentől elforduló hit.

Az idegen civilizációban való hit legmélyebb gyökereinél a tudásba és a tudományba vetett vak hit áll: biztos van egy távoli civilizáció, amelyeknek már megvan a tudása ahhoz, hogy megoldja a mi, emberi problémáinkat. Vajon nem a bálványimádás egy formája ez is?

TÓTOS BEA

HOL VANNAK?**A Fermi-paradoxon**

Az 50-es években Teller Ede egy ebéd közben kollégáival beszélgetett a fénysebességnél gyorsabb repülésről, és a fizikus Enrico Fermi feltette a kérdést: „Hol vannak? Hogy lehet az, hogy nem kapunk semmilyen jelet tőlük?”

ENRICO FERMI

A csillagászok sok mindenben vitatkoznak, de egyetértenek abban, hogy a világegyetem óriási – csak a pontos méretekről folyik a vita. A kutatók szerint az univerzumban olyan sok csillag van, hogy szinte felfoghatatlan az ember számára. Képzelnék el, hogy az összes földi tengerparton összegyűjtjük a homokot, és gondolkunk arra, hogy minden homokszemcsének megfelel a számítások szerint kb. 10 000 csillag. Ezek 5%-a a becslések szerint (500 milliárd-szor milliárd!) a mi Napunkhoz hasonló. Nos, ha továbbvisszük ezt a gondolatmenetet, és feltételezzük, hogy a csillagoknak csak 1%-a körül kering a mi Földünkhöz hasonló bolygó, és ezeknek csak 1%-án alakul ki az élet, és ezeknek csak kis hányadán jutnak el az élőlények olyan intelligenciaszintre, hogy az emberekét meghaladják, akkor is milliósámra kellene hogy létezenek az emberinél sokkal fejlettebb civilizációk.

Ha ezek az emberinél sokkal fejlettebb civilizációk évmilliókkal előttünk kialakultak, akkor már rég nekiálltak bebarangolni, sőt meghódítani az egész világot, és meg kellett volna érkeznünk a mi Naprendszerünkbe is. Mindenhol kellene találkoznunk legalább a nyomokkal.

De a kutatók nem találnak semmit. Enrico Fermi (1901-1954) neves olasz fizikus ezért fogalmazta meg a kérdését: hol vannak? Hol léteznek ezek a civilizációk, ezek a fejlett élőlények, hogy soha nem találkoztunk velük? Hogyan létezhet, hogy a világűrben semmilyen rádiójelet, semmilyen „üzenetet” nem veszünk, noha a csillagvizsgálók, a rádióteleszkópok évtizedek óta pásztázzák az eget? Miért nem kapunk tőlük semmilyen jelet? Nos, ez a Fermi-paradoxon.

A LOGIKUS VÁLASZ

Erre a kérdésre a legkézenfekvőbb válasz az, hogy nincsenek ilyen fejlett civilizációk. Egyedül vagyunk. A világegyetem élete során nem alakult ki soha intelligens élet sehol. A legtöbb tudós a tudományos eszközök bizonyossága alapján eddig a pontig jut el a földön kívüli élet kérdésében: hogy lehetne bármit is kutatni, amiről semmilyen mérhető ismeretünk nincs. Éppen ezért hajlik a legtöbb tudós a földön kívüli élet kérdését a hit kategóriájába sorolni.

A földön kívüliek létezésébe vetett hit nem azonos az Istenbe vetett hittel. A legnagyobb

tudósok közül is sokan hisznek Isten létezésében. A két hit teljesen más irányba néz. A földön kívüliek létezésébe vetett hit valami fizikainak, létezőnek, megmérhetőnek és felfoghatónak a létezésében hisz, ám amit még eddig semmilyen módon nem sikerült fizikailag felfogni, nemhogy megmérni. Az Istenbe vetett hit a világ és minden létező mögött álló végtelen intelligencia és hatalom tervező és gondviselő szellemi valóságát érzékeli, annak lelki jelenlétét felfogja, átérzi, megtapasztalja nap mint nap.

Egy filozofálásra hajlamos fizikus felállított egy félelmes elméletet a földön kívüliekkel kapcsolatban, aminek nem is a fizikai bizonyíthatósága a kérdés, hanem a felvetett lehetőség. E fizikus szerint lehetséges, hogy van az univerzumban egy olyan szint, ahol egy adott civilizáció eljut arra a fejlettségi fokra, amelyen elpusztítja önmagát, mielőtt megkezdene az űrutazást és a mindenség meghódítását. Ez félelmes perspektíva, mert lehet, hogy az emberiségre is ez vár!

AMI FONTOS, ÉS AMI NEM

A Szentírás csak a mi világunk teremtéséről beszél, és az élet eredetére vonatkozóan a tudomány máig adós a magyarázattal. Nyilván nem istenkáromlás azon gondolkodni, hogy Isten teremtő ereje és hatalma sokkal nagyobb annál, mint amit mi ismerünk. Persze, sok mindent elképzelhetünk, de ez nem több pusztán fantáziálásnál.

A Földön kívüli élet kutatását sokan csupán abból a meggyőződésből végzik, hogy bizonyítékot nyerjenek arra az ateista alaptételre, miszerint az élet véletlenszerű körülmények és önműködő kémiai folyamatok eredménye, és nincs szükség az Isten teremtő szeretetére ahhoz, hogy létrejöhessen az élet. Ha találtak volna legalább valamilyen baktériumot vagy életre utaló jelet a Holdon vagy a Marson, akkor diadalmasan harsognák, hogy lám, a teremtés tana mit sem ér.

A Biblia alapján nem tudjuk megcáfolni, hogy máshol is lehet a világmindenségben élet. A Biblia erről nem beszél. Lehetséges, hogy azért nem beszél, mert egyszerűen nincs miről?

A hit oldaláról megközelítve a kérdést, ki kell mondanunk, hogy számunkra ez nem hitkérdés. Ha megjelenének a földön kívüliek, akkor sem változna semmi az Isten-ember, bűn-kegyelem, kárhózat-üdvösség kérdéseiben.

A tudósok kutatnak, kérdeznak és gondolkodnak. Ez a dolguk. Ha majd esetleg találnak is valamit, nem pedig csak filozofálnak, akkor majd lesz értelme komolyan megvitatni a földön kívüli élet jelentőségét. Addig viszont Fermi kérdése marad: hol vannak, miért nem tudunk róluk semmit?

WAGNER ERIK

Egyházvezetőkkel találkozott a magyar köztársasági elnök

„A magyarországi egyházak nemcsak hirdetői, hanem eltökélt munkásai is a szeretetnek” – mondta Áder János köztársasági elnök a magyarországi történelmi egyházak vezetőinek tiszteletére nemrég rendezett ebédén, a Sándor-palotában.

Az egyházak intézményeik révén mutatják meg, hogy hitük „szeretetet közvetít, gyógyít, irgalmaz” – fogalmazott a köztársasági elnök, hozzátéve, hogy az egyes felekezetek az eltérő tanítás mellett ugyanazt a felelősséget érzik az ember, az emberi élet iránt. Vannak kitüntetett idők, amikor ez a munka még élesebben látszik, és advent éppen ilyen különleges idő – tette hozzá.

Ilyen kitüntetett idő volt a katolikus egyházban meghirdetett irgalmasság éve, és ilyen lesz 2017, a reformáció éve is, amikor „még láthatóbbá válik, hogy az

egyházak működése természetes módon túlmutat saját közösségeik keretein, és az egész társadalom humán erőforrása lehet” – fogalmazott.

Az államfő megköszönte az egyházak munkáját, és arra kérte őket, ahogy eddig, úgy a jövőben is segítsék „ímáikkal, szolgálattal nemzetünk erőfeszítéseit, a magyarok újabb esztendejét”.

A köztársasági elnök meggyőződése szerint az egyházak segítenek abban, hogy a kisebbségben élő honfitársaink nem veszítik el önmagukban a magyart.

Az államfő szerint az egyházaknak pótolhatatlan szerepük van a határon túli magyarok életében. Mint fogalmazott, a történelem nemzetmegtartó feladatot is rótt egyházainkra, főként a kisebbségben élő közösségek esetében. „Megkapaszkodni a hitben. Megkapaszkodni a nyelvben.” – hangsúlyozta a köztársasági elnök. Értékelése szerint a templom a szakrális közösségen túl a találkozás, a magyar nyelv, a nemzeti érzés erős vára is. (reformatus.hu)

Évforduló

SZEREMLEI GÁBOR (1807–1867)

150 éve, 1867. jan. 26-án hunyt el Szeremlei (Császár) Gábor ref. tanár. Felsőnyárádi lp. (1838); máramaroszigeti tanár (1839); a sárospataki teol. akad. (1841-51; 1855-67), a bécsi prot. teol. fakultás (1851-55) bölcsélet ill. dogmatika tanára. A *Sárospataki Füzetek* kiadója (1857-59). Főbb művei: *Az új philosophia szellemvilági fejletében* (1841); *Politica* (1844); *Neveléstan* (1845); *A földrajz rövid vázlatja* (1845); *Jogbölcsészet* (1849); *Dogmatika* (1853); *Ker. vallástudomány I-III.* (1859-62).

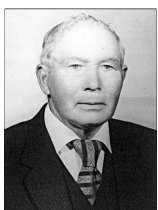
KUN BERTALAN (1817–1910)

200 éve, 1817. jan. 21-én szül. (Kókai) Kun Bertalan ref. püspök. Gagybátori (1842-49), miskolci (1850-1910) lp.; tiszánineni aljegyző (1857), főjegyző (1860), püspök (1866-1910).

Számos cikke, imádsága mellett megjelent kötetei: *Visszhang a vegyes házasság ügyében* (1844); *Egyházi szónoklattan* (1855). Halálának 100. év-fra emlékkötet jelent meg – Kocsis Attila: *Meredek sziklák között* (2010). A geni egyetem tb. doktora (Dr. theol. h. c.) (1909); Miskolc díszpolgára (1910).

KISS SÁNDOR (1917–1997)

100 éve, 1917. jan. 28-án Vedresábrányban szül. Kiss Sándor ref. földműves, presbiter, öt gyermek apja. Annak a váradi CE-Bethánia csoportnak a tagja, akinek 4 lp. és 4 világi tagját a román kommunista államhatalom hurcolja meg. 1958. aug. 4-én tartóztatják le a monopetri Jakab Sándorral egyszerre. Titkos összejevetel és összeesküvés hamis vádjával 18 évi börtönrre ítélik. 1964 jún. ában közkegyelemmel szabadul. Hazatérése után építőmunkásként, a margittai kórház kertjében ill. halottasházában, majd kocsként dolgozik.

Felnyitották Jézus feltételezett sírját

Több száz év után először felnyitották Jeruzsálemben a Jézus sírja fölött elhelyezett márványlapot a sír fölé emelt szentély restaurálása során. A szentély egyes részeit elszállítják, majd felújítva építik vissza, számol be az mti.

A tizenhatodik században márványlapokkal fedték le azokat a köveket, amelyekre a hagyomány szerint keresztre feszítése után Jézus Krisztus testét egy sziklásírban elhelyezték, majd ezen márványkő köré a tizenkilencedik század elején több méter magas márványból szentélyt építettek. A sírhelyet fedő márványlapokat most elmozdították, hogy felnyissák és megvizsgálják a keresztényiség legszentebbnek tartott helyét, valamint felújítsák Jeruzsálem óvárosában a Szent sír templomnak ezt a részét, a mintegy kétszáz éves, és már összeomlás fenyegette építményt.

Az elmozdítás után a márványlap alatt régi kötőanyagokat találtak, valamint egy régebbi, a keresztetek idejéből származó, tizenkettedik századi márványlapot a kereszt jelével. Csütörtökön a görög szakemberek eljutottak a szikla szintjéig, amelyen a hagyomány szerint Jézus Krisztus teste volt. A feltárást dokumentálják, és eredményeiről a közeljövőben beszámolnak majd. A restaurálási munkálatok május végén

kezdődtek meg, miután történelmi egyezség született a görög ortodoxok, az örmény egyház, és a római katolikus ferences rend között a közösen elvégzendő helyreállításról, amelyet a görög kormány és magánadományok, köztük Jordánia királya is pénzzel támogatott.

A márványszentélyt legutóbb 1947-ben erősítették meg kívülről vasgerendákkal, mert több kisebb földrengés nyomán már akkor olyan rossz állapotban volt, hogy összedőléstől tartottak, de a belsejében akkor nem végeztek felújítást. A szentély mostanára annyira veszélyessé vált, hogy másfél évvel ezelőtt a rendőrség néhány órára lezárta a zárandokok elől, ami hatalmas felháborodást okozott a keresztény egyházak körében, mert a rendőrség előzetes értesítés és tanácskozás nélkül döntött a szerinte látogathatatlanná vált építmény lezárása mellett. Azonban ez az esemény fél évvel ezelőtt létrehozta az összefogást a felújításról a különböző keresztény egyházak között.

A protestáns egyházaknak az elmúlt évszázadban végzett szakszerű kutatásai viszont azt mutatják, hogy nem itt volt Jézus sírja, hanem a damaszkuszi kapu mellett, a városfalon kívül, ahol az elítélt bűnözőket évszázadokon keresztül ki szokták végezni, elrettentésképpen az arra járóknak.

Fricska

Ravasz László püspököt egy gyülekezeti látogatás alkalmával a gondnok nagyon színesen és emelkedetten akarta köszönteni. A napokon át fogalmazott köszöntés viszont sehogy sem akart kialakulni, amikor szólásra emelkedett a gondnok:

– Főtisztelendő, főtisztelendő, nagyra becsült exceleciás püspök úr! – hangzott a megszólí-

tás. Kedvünk illatos, keblünk illatos virágiból... a lelkünk illatozó... a virágos keblünk... szívünk virágos illatozó keblünk... – zavarodott végleg össze az atyafi.

– Ugye azt akarta mondani, Isten hozta püspök úr? – mondta mosolyogva Ravasz László.

– Azt én, a csoda vigye el, csak sokkal szebben! – fakadt ki a gondnok.

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221-0323
Megjelenik kéthetente.

Szerkesztőbizottság: Ghittea-Szabó József-Levente, Oroszi Kálmán, Rác Ervin, Szomor Attila, Tokár Sándor, Tótos Beáta, Wagner Erik. Felelős szerkesztő: Visky István. Tördelőszerkesztő: Petrikó Ildikó.
Szerkesztőség: BH-410202 Nagyváradi, Sulyok István u. 9. sz. Tel.: 0726-242.824, 0259-435.386. E-mail: harangszoujsag@gmail.com
Honlap: www.kiralyhagomellek.ro, http://www.facebook.com/harangszo, http://www.harangszoujsag.wordpress.com.
Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szentkereszt Kertész Ábrahám Nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik.
A lap terjesztése a lelkes hivatalkon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza.